

**PRIZNANJE NA RASPRAVI I PRIHVAĆANJE PREDLOŽENIH KAZNI I
MJERA KAO OBLIK SPORAZUMA:
PRIJEDLOZI ZA JAČANJE ULOGE SUDA I OSIGURANJE
ODGOVARAJUĆE OBAVIJEŠTENOSTI OPTUŽENIKA**

I. Martinović, I. Radić

Konferencija „Sustavni pristup modelima konsenzualne pravde u hrvatskom kaznenom postupku – prijedlozi za rekonstrukciju normativnog okvira“

Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet

Društvo sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu, 24. studenog 2023.

Ovu konferenciju je sufinancirala Hrvatska zaklada za znanost projektom Sustavni pristup modelima konsenzualne pravde u hrvatskom kaznenom postupku (IP-2019-04-1275)

Sadržaj

- Uvod
- Preliminarna ocjena suda o zakonitosti i svrhovitosti predloženih kazni i mjera
- Odgovarajuća pouka optuženiku prije očitovanja o optužbi
- Prateće izmjene odredaba čl. 417.a st. 6. i 7.
- Zaključak

Uvod

- Postojeće zakonsko rješenje na snazi od 2013.
  - Čl. 417. a. st. 6. *“Ako se kazneni postupak vodi za kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, a optuženik se očitovao krivim u odnosu na sve točke optužbe, na kraju svog iskaza očitovat će se je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kazne (...).*
  - *Ako se optuženik u tom slučaju suglasi i s vrstom i mjerom predložene kazne (...), sud u presudi ne smije izreći drugu vrstu kazne (...) niti veću mjeru kazne od predložene.*
  - ograničeno na lakša kaznena djela: prouzročenje smrti iz nehaja (čl. 113. KZ), otmica (čl. 137. st. 1. KZ), prijevara (čl. 236. st. 1. KZ) itd.
  - i tada sud ima dužnost „utvrditi sve činjenice” za koje smatra da su „važne za pravilno presuđenje”
  - primjena i nakon započinjenja rasprave
- **PROBLEMSKA PITANJA:**
  - **ograničena sudska ovlast** u odmjeravanju kaznenopravne sankcije
  - u praksi sankcija koja je u optužnici predložena od strane državnog odvjetnika često je rezultat prethodno provedenog neformalnog sporazuma državnog odvjetnika i branitelja, koji se na koncu samo „servira” sudu

Uvod

POREDBENO PRAVNA ISKUSTVA

- u svim promatranim poredbenopravnim sustavima odmjeravanje kazne ostaje isključivo u rukama suda
  - nema ograničenja koja bi podsjećala na čl. 417.a st. 1.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

- odredbe čl. 417a. st. 6. i 7. ZKP-a značajno utječu na dinamiku rješavanja predmeta pred općinskim sudovima
- praktičari smatraju kako je postojeće zakonodavno rješenje sadržano u čl. 417.a dobro, te ne zahtjeva izmijenu
- Čl. 417.a. st. 6. i 7. temelj za neformalno sporazumijevanje (“džentlmenški sporazumi”), u kojem ponekad sudjeluje i sud, bez javnosti („izvan rasprave”), bez zapisničkog bilježenja i bez ikakvog spominjanja postignutog „sporazuma“ u presudi,
- pristup ovakvoj vrsti neformalnog sporazumijevanja u pravilu imaju samo oni optuženici koji imaju branitelja

Preliminarna ocjena suda o zakonitosti i svrhovitosti predloženih kazni i mjera

Trenutno stanje:

- sudu u postupku za KD do 5 god. „vezane ruke”
  - ne može izreći strožu kaznu, niti može izreći drugu vrstu kazne/mjere
- ovlast odmjeravanja kaznenopravnih sankcija i mjera prepuštena državnom odvjetniku
  - sud onemogućen dosljedno primijeniti materijalno pravo
  - potiču se neformalni sporazumi
  - takav sporazum sud ne može „poništiti” niti kada je uvjeren da je sankcija nerealno niska (npr. uvjetna osuda)
- procjep između osobnog zadovoljstva procesnih subjekata ishodom postupka te ostvarenih generalnopreventivnih i specijalnopreventivnih učinaka
- komparativno pravo – sud nije vezan sporazumom stranaka niti jednostranim prijedlogom tužitelja

Preliminarna ocjena suda o zakonitosti i svrhovitosti predloženih kazni i mjera

Prijedlog:

- predsjednik vijeća bi (prije očitovanja o optužbi) morao ocijeniti je li svaka od predloženih kazni i drugih mjera zakonita i bi li se njihovom primjenom u dovoljnoj mjeri ostvarile svrhe kažnjavanja i druge svrhe propisane kaznenim zakonom
- ako je kazna/mjera zakonita i svrhovita → prijedlog ograničava sud kao i dosad
- u suprotnom → prijedlog ne ograničava sud

Odgovarajuća pouka optuženiku prije očitovanja o optužbi

Trenutno stanje:

- ne postoji posebna dužnost suda da pouči optuženika o posljedicama priznanja odnosno izostanka priznanja
  - problematično kada optuženik nema branitelja
  - npr. ne zna da poricanjem optužbe u situaciji kada je predložena uvjetna osuda riskira bezuvjetnu kaznu zatvora

Prijedlog:

- ako je predložena kazna/mjera zakonita i svrhovita → dužnost pouke optuženiku prije očitovanja o optužbi o značenju čl. 417.a st. 7.
- ako nije zakonita i svrhovita → dužnost pouke optuženiku prije očitovanja o optužbi o tome da sud – u odnosu na jednu ili više kazni ili mjera – nije vezan ograničenjem iz čl. 417.a st. 7.

Prateće izmjene odredaba čl. 417.a st. 6. i 7.

Prijedlog

- *čl. 417. a. st. 6.*
u slučaju kada se radi o lakšem kaznenom djelu (u optužnici je sadržan prijedlog kazne i druge mjere sukladno čl. 342. st. 3. ZKP-a), a optuženik se očitovao krivim za sve točke optužbe, predsjednik vijeća će ga nakon ispitivanja pozvati da se očituje je li suglasan s predloženom vrstom i mjerom kazne i druge mjere
  - predsjednik vijeća to neće učiniti u slučaju kada sud smatra da predložena sankcija i mjera nije zakonita ili da se njihovom primjenom ne bi u dovoljnoj mjeri ostvarila svrha kažnjavanja (prijedlog: čl. 416. st. 4.)
- *čl. 417.a st. 7.*
navedena i mjera oduzimanja imovinske koristi

ZAKLJUČAK

- Prijedlog izmjena čl. 416. i 417.a. ZKP-a predstavlja kompromis između težnje da se konsenzualna postupanja tijekom kaznenog postupka usklade s temeljnim procesnim načelima s obzirom na zatečeno zakonodavno rješenje
- Predloženo rješenje blisko francuskom, talijanskom, švicarskom i njemačkom rješenju
- CILJ
  - omogućiti sudu da ima posljednju riječ u odmjeravanju sankcije
  - osigurati značajniju uloga suda u postupku sporazumijevanja
  - poboljšati procesni položaj okrivljenika: pouka optuženiku

HVALA NA POZORNOSTI !

Izv. prof. dr. sc. Igor Martinović, e-mail: imartinovic@pravri.hr

Doc. dr. sc. Ivana Radić, e-mail: iradic@pravst.hr